N20

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ - ΓΡΑΦΕΙΑ, ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ - ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ, ΒΟΥΛΓΑΡΗ 11
ΤΗΛΕΦ. ΓΡΑΜΜΑΙ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ 52666
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΟΥ 52667-ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ 53554
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ 53551-ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ 53456

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ ΔΥΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 750
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 12
ΑΙ ΕΞΑΜΗΝΟΙ ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟΙ ΑΝΑΛΟΓΩΣ
ΑΓΓΕΛΙΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

ΕΤΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 6410 — ΑΘΗΝΑΙ, ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1939 — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΝ ΑΜΥΝΤΙΚΗΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ

Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά: 1) Ἡ Βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνη μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ὁλλανδικοῦ Ἐπιτελείου ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς ὑδατίνης Γραμμῆς Μαζινὼ εἰς τὰ ὁλλανδογερμανικὰ σύνορα. 2) Δοκιμαὶ ὁλλανδικῶν ἀμφιβίων τάνκς εἰς τὴν κατακλυσθεῖσαν περιοχήν. 3) Οἱ Ὁλλανδοὶ φρουροὶ τῶν συνόρων εἰς τὴν κατακλυσθεῖσαν περιοχὴν μὲ [illegible] ἀδιάβροχες μπότες εἶναι πάντοτε ἕτοιμοι ν' ἀμυνθοῦν τοῦ πατρίου ἐδάφους. 4) Ὁλλανδικὸν πεζικὸν διερχόμενον ἀπὸ μίαν παλαιὰν ὁδὸν τῆς Χάγης. 5) Ὁ Βασιλεὺς τοῦ Βελγίου μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Στρατηγοῦ κ. Ντενύ, (ἀριστερά) καὶ τοῦ Βέλγου Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐπιτελείου.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ

ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΝΝΕΡΧΑΪΜ

Διὰ ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ φινλανδικὸς στρατὸς εἰς τὴν ἄμυναν τῆς χώρας του, πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐπραγματοποίησε τὴν ὀργάνωσιν του ὁ στρατάρχης Μαννερχάιμ, ὁ ἀπελευθερωτὴς τῆς Φινλανδίας.

Ὁ Μαννερχάιμ ὑπῆρξεν ὁ διασημότερος ἀρχηγὸς ἱππικοῦ κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον. Αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ φινλανδικοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν παροῦσαν σύρραξιν φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς προσωπικότητός του, μολονότι δὲν τὰς διευθύνει προσωπικῶς. Ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ φινλανδικὸν Ἐπιτελεῖον εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ὁ γηραιὸς στρατάρχης.

Ὁ Μαννερχάιμ καταγόμενος ἐκ τῆς φινλανδικῆς ἀριστοκρατίας, ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ἑλσίνκι καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὸ δίπλωμα του κατετάχθη εἰς τὸ σύνταγμα ἱππικοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς τῆς Πετρουπόλεως, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθησεν ὑπηρετῶν μέχρι τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ συντάγματος τούτου δὲν ἦτο τυχαία: ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Μαννερχάιμ ἤθελε νὰ σπουδάσῃ πραγματικῶς τὴν στρατιωτικὴν τέχνην. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ συντάγματος εἶχον τύχει πανεπιστημιακῆς μορφώσεως. Τὸ σύνταγμα εἰς τὸ ὁποῖον ὑπηρέτει ὁ Μαννερχάιμ ἦτο πρότυπον διὰ τὸ τακτικὸν ἱππικόν, λόγῳ δὲ τῆς αὐστηροτάτης πειθαρχίας του ἀπεκαλεῖτο συνήθως «μοναστήριον». Ὁ Μαννερχάιμ διεκρίθη ταχύτατα ὡς ὁ ἄριστος τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ συντάγματός του. Ὅταν παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀποσταλῇ μὲ [illegible] ἀποστολὴν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν ἕνας ἀξιωματικός, τὸ [illegible] Ἐπιτελεῖον ἐξέλεξε τὸν τότε λοχαγὸν Μαννερχάιμ, ὁ ὁποῖος μετὰ ἓν ἔτος ἀπουσίας ἐπέστρεψε μὲ τοιαῦτα ἀποτελέσματα ὥστε ὁ Τσάρος τὸν ἐκάλεσεν ἀμέσως διὰ νὰ τὸν συγχαρῇ.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914 ὁ Μαννερχάιμ ἦτο διοικητὴς ἑνὸς συντάγματος ἱππικοῦ τὸ ὁποῖον κατήγαγε πάντοτε λαμπρὰς νίκας. Λέγουν ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ ἱππικοῦ εἶναι ἱστορία τῶν ἀρχηγῶν του. Τὸ ρητὸν τοῦτο ἀσφαλῶς ἐφαρμόζεται προκειμένου περὶ τοῦ Μαννερχάιμ. Ἀργότερα, ὡς διοικητὴς τῆς 13ης ρωσσικῆς μεραρχίας, ὁ σημερινὸς στρατάρχης τῆς Φινλανδίας ἐφήρμοσεν ἰδίαν τακτικὴν πλευροκοπήσεως τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν μεγάλας ἀπωλείας. Οἱ ἄνδρες του κρυπτόμενοι κατὰ τὴν ἡμέραν εἰς τὰ δάση καὶ ἐκτελοῦντες κατὰ τὴν νύκτα μακρὰς καὶ ταχείας πορείας πρὸς διευθύνσεις ἀπροσδοκήτους διὰ τὸν ἐχθρόν, ἠνάγκαζαν τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ ἀντιπάλου νὰ ἐγκαταλείπῃ τὰ σχέδια τὰ ὁποῖα εἶχε καταρτίσῃ. Ὅπως λέγουν οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὑπηρετήσει ὑπὸ τὰς διαταγάς του κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἡ μεραρχία τοῦ Μαννερχάιμ ἐξεμεταλλεύετο τὰς ὁδοὺς τὰς ὁποίας ἠγνόει ὁ ἀντίπαλος. Κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκείνας, ὁ Μαννερχάιμ ὄχι μόνον ἐχρησιμοποίησεν ἀριστοτεχνικῶς τὴν ἀθάνατον ἀρχὴν τοῦ στρατηγοῦ Σουβόρωφ «ὁ αἰφνιδιασμὸς σημαίνει νίκην», ἀλλὰ καὶ εἶχεν ἐφαρμόσει ἰδίας μεθόδους εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς μεραρχίας του. Οὕτω ἀντικατέστησε τὸ ἔφιππον πυροβολικὸν διὰ πεδινοῦ, καὶ ἀνέθεσε τὴν διοίκησιν τοῦ μηχανικοῦ του εἰς εἰδικὸν μηχανικόν, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν του τὸν βαθμόν του.

Ὅταν, μετὰ τὴν ρωσσικὴν ἐπανάστασιν, ὁ Μαννερχάιμ ἀνέλαβε τὴν ἄμυναν τῆς πατρίδος του Φινλανδίας κατὰ τῶν μπολσεβίκων, τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα εἶχε νὰ ἐπιλύσῃ ἦσαν δυσχερέστατα διότι οἱ Φινλανδοὶ δὲν εἶχον μέχρι τότε ὑπηρετήσει εἰς τὸν στρατόν, δὲν ὑπῆρχον δὲ στελέχη διὰ νὰ τοὺς ἐκγυμνάσουν. Ὑπερνικῶν ὅμως τὰς δυσχερείας, μετ' ὀλίγους μῆνας εἶχε καταρτίσει στρατιωτικὰ ἀξιόμαχον, τὸ ὁποῖον ἀπηλευθέρωσε τὴν Φινλανδίαν ἀπὸ τὸν ἐρυθρὸν στρατὸν καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς Πετρουπόλεως.

Μετὰ τὸν πόλεμον τῆς ἀνεξαρτησίας ὁ Μαννερχάιμ [illegible] στρατάρχης ἀφιέρωσε τὴν στρατιωτικήν του πεῖραν εἰς τὴν [illegible] ὀργάνωσιν τοῦ φινλανδικοῦ στρατοῦ. Τοὺς καρποὺς τῆς ἐργασίας ἐκείνης βλέπει κανεὶς σήμερον. Ὁ φινλανδικὸς στρατὸς εἶναι ἄριστα ἐφωδιασμένος μὲ ὅλα τὰ τεχνικὰ μέσα τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ὑπερασπίσῃ, καὶ ἄριστα ἐκγυμνασμένος. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ φινλανδικοῦ πυροβολικοῦ [illegible] ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους τοῦ κόσμου. Ἴσως δὲ πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῆς βολῆς. Ἐξ ἄλλου οἱ [illegible] τῆς χώρας [illegible] τῆς στρατιωτικῆς τέχνης.

Η ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΑ ΕΠΟΧΗ

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ σοβιετικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Φινλανδίας ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν καταλληλοτέραν διὰ τὸν εἰσβολέα ἐποχήν, ποὺ εἶναι ἡ χειμερινή. Κατὰ τὸ θέρος αἱ [illegible] δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μετ' ἐπιτυχίας, διότι αἱ συνθῆκαι τοῦ φινλανδικοῦ τοπίου, αἱ λίμναι, τὰ ἕλη, οἱ πελώριοι λίθοι ποὺ ἀφήνουν οἱ παγετῶνες, τὰ δάση κλπ., ἀποτελοῦν ἐμπόδια ἀνυπέρβλητα κατὰ τὸ θέρος δι' οἱονδήποτε στρατόν, ὅσον καλῶς καὶ ἂν εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ τὰ σημερινὰ πολεμικὰ μέσα. Τοὐναντίον κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ ἐμπόδια αὐτὰ δὲν ὑπάρχουν: αἱ λίμναι καὶ τὰ ἕλη παγώνουν, οἱ ὀγκόλιθοι καλύπτονται ἀπὸ παχὺ στρῶμα συμπαγοῦς χιόνος. Τὰ τάνκς καὶ τὸ βαρὺ πυροβολικὸν εἶναι δυνατὸν νὰ περάσουν ἐπάνω εἰς τὰς παγωμένας λίμνας καὶ διὰ τὸ πεζικὸν οἱ χιονισμένοι δρόμοι εἶναι βατοί. Ἐν τούτοις, μέχρι τῆς στιγμῆς παρὰ τὰς εὐνοϊκὰς διὰ τὸν εἰσβολέα συνθήκας ἡ τεχνικὴ τῆς φινλανδικῆς ἀμύνης ὑπῆρξεν ἀποτελεσματική.

Ἡ σοβιετικὴ διοίκησις φαίνεται ὅτι ὄχι μόνον ὑπελόγισε κακῶς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ἀμυντικῶν μέτρων τῆς Φινλανδίας, ἀλλὰ παρεγνώρισε καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ φινλανδικοῦ στρατοῦ εἰς τοὺς ἑλιγμούς. Ἡ ἱκανότης αὐτὴ κατέστη προφανὴς εἰς τὸ βόρειον μέτωπον κατὰ τὰς μάχας τοῦ Πετσάμο.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς σχολῆς τοῦ Μαννερχάιμ, ὁ ὁποῖος ἀντικατέστησε κατὰ τὸν χειμῶνα τοὺς ἵππους μὲ τὰ σκί, τὸ σοβιετικὸν ἐπιτελεῖον ἐφαρμόζει τὰ ὁμαδικὰ τεχνικὰ μέσα. Ὁ Φινλανδὸς ἐπάνω εἰς τὸ σκὶ εἶναι ὅ,τι ὁ Κοζάκος ἐπὶ τοῦ ἵππου του. Ἀλλὰ ἕνας λόχος παγοδρόμων ἔχει πολὺ μεγαλυτέραν μαχητικὴν ἀξίαν ἀπὸ πολλὰς ἴλας ἱππικοῦ προκειμένου νὰ ἐλιχθῇ εἰς τὰ ἰδιότυπα φινλανδικὰ ἐδάφη, διότι δὲν χρειάζεται νομὴν καὶ καταφύγια διὰ τοὺς ἵππους, διότι δὲν ἐκτίθεται εὐκόλως εἰς τὴν βολὴν τοῦ ἐχθροῦ, διότι ἐλίσσεται εὐχερῶς ἐντὸς τῶν δασῶν κλπ.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ὁ «στρατιωτικὸς περίπατος» τῶν Σοβιὲτ εἰς τὴν Φινλανδίαν θὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ βραδύς, ἂν δὲ παραταθῇ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ φινλανδικοῦ θέρους, ὁ ἐρυθρὸς στρατὸς θὰ χάσῃ, λόγῳ τῶν φυσικῶν συνθηκῶν τὰ πλεονεκτήματα ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς του. Ἡ ἀεροπορία μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ παίξῃ κάποιον ρόλον, ὄχι ὅμως ἀποφασιστικὸν διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου. Ἂν μέχρι τοῦ θέρους οἱ Φινλανδοὶ δὲν ὑποκύψουν εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν τοῦ εἰσβολέως, ὁ πόλεμος θὰ παραταθῇ χωρὶς νὰ δύναται κανεὶς νὰ προεικάσῃ τὴν ἔκβασίν του.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Η ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ λήξασα ἑβδομὰς ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ τὸ διεθνὲς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Φινλανδίας ἡ ὁποία ἀπὸ 10 ἤδη ἡμερῶν ὑφίσταται τὴν σοβιετικὴν ἐπίθεσιν. Αἱ διεξαχθεῖσαι εἰς τὰ διάφορα φινλανδικὰ μέτωπα μάχαι κατέδειξαν τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ φινλανδικοῦ στρατοῦ ἀμυνομένου τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς χώρας του. Ὅλαι αἱ μεσολαβητικαὶ προσπάθειαι ἀπέβησαν ἐν τῷ μεταξὺ μάταιαι διότι, ὡς παρετηρεῖτο καὶ κατὰ τὴν σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς παρ. Δευτέρας, ἡ Σοβ. Ρωσσία, ἀναγνωρίζουσα ὡς νόμιμον τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Γραμματέως τῆς Γ' Διεθνοῦς Ὄττο Κουζίνεν, ἐγκατεστημένης εἰς Τερίγιοκι, ἀρνεῖται νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς φινλανδικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἑλσίνκι. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τῆς Παρασκευῆς ἡ Σοβ. Ρωσσία ἐκήρυξε τὴν Φινλανδίαν ἐν ἀποκλεισμῷ προειδοποιήσασα σχετικῶς ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη. Τὰ τελευταῖα ὅμως δὲν ἀναγνωρίζουν ὡς νόμιμον τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τῶν Σοβιὲτ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις τῆς Μόσχας δὲν ἐκήρυξεν ἐπισήμως τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Φινλανδίας. Εἰς τὴν Γενεύην συνῆλθε τὸ Σάββατον τὸ Συμβούλιον τῆς Κ.Τ.Ε. Ἀλλ' ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς γενομένης [illegible] τῆς Φινλανδίας, [illegible] διὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἐπίθεσιν θὰ γίνῃ σήμερον Δευτέραν ὁπότε καὶ θὰ συζητηθῇ ἡ αἴτησις τῶν Νοτιοαμερικανικῶν Δημοκρατιῶν περὶ ἐξώσεως τῆς Σοβ. Ρωσσίας ἐκ τῆς Κ.Τ.Ε.— Ὁ πόλεμος εἰς τὸ δυτικὸν μέτωπον δὲν ἐσημείωσεν ἀξιοσημείωτόν τινα ἐξέλιξιν ἐνῷ κατὰ θάλασσαν αἱ [illegible] καὶ αἱ [illegible] πάλιν [illegible] κάπως [illegible]ται.—Ἀξιοσημείωτον τέλος δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ γενόμενον διάβημα τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Ρώσσου πρεσβευτοῦ πρὸς τὸν κ. Γκαφένκο, διαβεβαιώσαντος ὅτι ἡ Σοβ. Ρωσσία δὲν τρέφει ἐπιθετικὰς διαθέσεις κατὰ τῆς Ρουμανίας καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Μόσχας ἀποδοκιμάζει ἄρθρον δημοσιευθὲν εἰς τὰ κεντρικὰ ὄργανα τῆς Κομ. Διεθνοῦς ἀντίθετον πρὸς τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ Ρουμανίας καὶ Ρωσσίας σχέσεις.

◆

ΜΙΑ ΠΛΑΤΕΙΑ

Εἰς τὴν δεξιὰ τῶν ὁδῶν Διοχάρους καὶ Καλλιρρόης σχηματιζομένην πλατεῖαν, μέχρι τοῦ ἄλσους σχεδὸν τοῦ Παγκρατίου, μόλις πέντε λεπτὰ ἀπέχουσαν τῶν Ἀνακτόρων, κεντρικωτάτην δὲ καὶ πολυσύχναστον, ἡ ἐπικρατοῦσα κατάστασις εἶναι ἀληθῶς ἀφόρητος καὶ διὰ τοὺς περιοίκους καὶ διὰ τοὺς διερχομένους. «Μόνον μὲ τὰ λασποδούλια μερικῶν ὀρεινῶν χωρίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παραβληθῇ»—μᾶς γράφει ἀναγνώστης καὶ ἔχει προδήλως δίκαιον. «Τὸ κατ' ἐξοχὴν ὡραῖον ἄλσος τοῦ Παγκρατίου δὲν τὸ χαιρόμεθα, συνεχίζει ἡ ἐπιστολή, διότι διὰ νὰ πᾶμε ἕως ἐκεῖ γκρεμοτσακιζόμεθα διὰ νὰ γυρίσωμεν δὲ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὰ σπίτια μας ἀναρριχώμεθα εἰς τὸ βουνὸ σὰν τὰ γίδια. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν ὑπάρχουν δύο σχολεῖα καὶ λογικὸν θὰ ἦτο τὰ παιδιὰ νὰ μὴ δεινοπαθοῦν. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀφόρητος ἀκαθαρσία τοῦ χώρου μολύνει τὴν ἀτμόσφαιραν ὁλόκληρον γινομένη ἑστία παντὸς μιάσματος». Ἂς μεριμνήσῃ, λοιπόν, ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται περὶ τοποθεσίας εἰς τὴν καρδίαν τῶν Ἀθηνῶν.

◆

ΝΕΟΣ ΓΚΡΕΚΟ

Εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Μπουένος Ἄυρες ἀπεκαλύφθη ἕνας νέος πίναξ τοῦ Γκρέκο, παριστῶν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Κῆπον τῶν Ἐλαιῶν. Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἀθανάτου Κρητὸς διηυκρινίσθη κατόπιν ὑπομονητικῶν ἐρευνῶν εἰς τὴν ἀριστερὰν γωνίαν, κάτωθεν τῆς εἰκόνος καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑπογραφὴ εἶναι γεγραμμένη ἑλληνιστὶ — Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ὁ Κρὴς — ἐνῷ, ὡς γνωστόν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ὁ μεγάλος ζωγράφος συνήθιζε νὰ ὑπογράφῃ ἰταλιστὶ (Domenico Theotocopuli) ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα νὰ κατατάξῃ τὸν πίνακα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1604 καὶ 1610. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τοῦ ἰδίου πίνακος ὑπάρχουν ἓξ ἀντίγραφα ἐξ ὧν δύο εἰς τὴν Μαδρίτην (εἰς τὸ Πράντο καὶ τὸ Ἀνάκτορον Μεντιναντσέλι) καὶ τὰ ἄλλα εἰς τὸ Λονδῖνον, τὴν Νέαν Ὑόρκην, τὴν Βουδαπέστην καὶ τὴν Λίλλην. Ὁ Γκρέκο τοῦ Μουσείου τοῦ Μπουένος Ἄυρες εἶναι ὁ μόνος ὑπάρχων εἰς τὴν Ἀργεντινήν, διὸ καὶ ἡ ἀξία του εἶναι μεγίστη.

◆

Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ ΣΕΡΒΟΥ

Ὁ Γάλλος Ναύαρχος Γκεπράττ, ὁ ὁποῖος ἀπεβίωσε πρό τινων ἡμερῶν, ἐθρηνήθη ἰδιαιτέρως ἐν Γιουγκοσλαυΐᾳ τῆς ὁποίας ὑπῆρξε μέγας φίλος. Ἡ «Πολίτικα» ἐδημοσίευσεν ἐκτενεῖς περικοπὰς τοῦ βιβλίου τοῦ Στρατηγοῦ Νέδιτς, ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖται: «Ὁ σερβικὸς στρατὸς εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν Ἀφρικήν». Ὁ Στρατηγὸς Νέδιτς εἰς τὸ εἰρηθὲν βιβλίον του ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Γάλλος Ναύαρχος ὑπῆρξε διὰ τὸν σερβικὸν στρατὸν ἕνας πραγματικὸς πατήρ. Ἄλλωστε οἱ Σέρβοι πρόσφυγες τῆς Μπιζέρτας οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τὴν ἐξαιρετικὴν πρὸς αὐτοὺς στοργὴν τοῦ Γάλλου Ναυάρχου τὸν ἀπεκάλουν «Σρπσκα Μάικα» (Μάνναν τοῦ Σέρβου). Δικαίως, λοιπόν, ὁ Γάλλος Ναύαρχος εἶχε τιμηθῇ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Ἀλεξάνδρου διὰ τοῦ ἀνωτάτου σερβικοῦ παρασήμου τοῦ Λευκοῦ Ἀετοῦ.

◆

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

(Τὰ τέκνα πολυτέκνων)

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς ἀπάντησιν σημειώματος ὑμῶν εἰς τὸ φύλλον τῆς 16ης τρέχοντος μηνὸς [illegible] γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 876/1937 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου καὶ τοῦ Νόμου 5781 ἐπιτρέπεται ἡ ἐγγραφὴ τῶν τέκνων πολυτέκνων εἰς τὰ [illegible]

[illegible]

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

◆

(Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἰατρῶν)

Κύριε Διευθυντά,

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐν τῷ [illegible] φύλλῳ τῆς [illegible] 1565/1939 [illegible] 113 καὶ 114 τοῦ [illegible]

[illegible]

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΝ

ΚΕ' Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ

Ἐντυπώσεις τοῦ κ. Τ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΝΗ

Μᾶς περιμένουν σήμερα ἀλλ[illegible]σικὰ πράγματα ἡ καλλίτερα τὰ ψευδοκλασσικὰ ἐκεῖνα ποὺ δὲν εἶναι κἂν τῆς βυζαντινῆς ἀναγεννήσεως δῶρα, ἀλλὰ τῆς μετέπειτα ἐποχῆς τῆς μιμήσεως της, τὰ εὐγενῆ ἐκεῖνα καλλιλογικὰ [illegible]ρήματα τῶν ἀρχόντων, ποὺ [illegible] σωμά τους εἶχαν τὴν ἑλληνικὴ παιδεία καὶ καλλίτερή τους [illegible] σχόλησι τὴ σύνταξι στιχουργι[illegible]ῶν, ποὺ μετεῖχαν τοῦ γρίφου [illegible] τοῦ τροπαρίου. Καθὼς προχωρεῖ ἡ ζωὴ καὶ ἀπὸ τὰ βρεφικὰ [illegible] παιδικὰ χρόνια ἀδειάζει πρὸς [illegible] ἀκμὴ καὶ τὴ δρᾶσι γιὰ νὰ κατε[illegible]ρεύσῃ λίγο - λίγο στὶς στοχαστικότητες τῶν γηρατειῶν περιστοιχισμένων ἀπὸ τὴ νέα βλάστη τῆς ἑπομένης γενεᾶς, τὸ ἴδιο [illegible]λὰ γοργὰ συνέβη καὶ σὲ μᾶς, [illegible] καθὼς εἴμαστε καὶ μεθυσμένοι ἀπὸ τὶς ὡραῖες εἰκόνες γερόντων, νέων καὶ παιδιῶν, μὲ λίγα βήματα νὰ βρεθοῦμε σὲ ἀπόμερη [illegible]λὰ σπουδαία γωνιὰ τῆς ἐκκλησίας, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ προσέχθοῦμε τὸν ἐρεθισμόν, ὄχι πλέον τῆς ἐκφραστικῆς ζωγραφικῆς, τῆς ζωντανῆς καὶ σφριγηλῆς, ἀλλ' ἄλλων τεχνῶν συνδυασμένων, τῆς φραστικῆς ὑποβολῆς τοῦ στιχηροῦ τῆς καταπτώσεως, τῆς γλυπτικῆς μνήματος βαρυτίμου λαξευτοῦ σὲ ρυθμοὺς ἀπαγγέλ[illegible]τας μᾶλλον πρὸς ἕνα ἡγεμονικὸ μπαρόκ, εἰδικῶς ἴσως μαλδοβλαχικῆς γλυφῆς τῆς σατραπείας τῶν βοϊβοδάτων, καὶ τέλος, τῆς μυστικιστικῆς διαθέσεως, ποὺ [illegible]βάλλει ἡ ἄμεση θέα τοῦ θανάτου μὲ τὸν ἐντάφιο λίθο τοποθετημένο [illegible] περιβάλλον [illegible]στικὰ ἰδιαίτερα.

Πράγματι, τί ἐκάμαμε σὲ [illegible] χρονικὸ διάστημα ποὺ ἦτο μὲν [illegible]χύτατα οὐσιαστικὰ καὶ συγχρόνως τόσο πλούσιον, ὥστε νὰ τὸ θεωροῦμε ἰσοδύναμο πρὸς [illegible]κραιώνα στοχασμό; Δύο στάσιμα χωριζόμενες ἀπὸ τὴν σιωπὴ πορεία λίγων βημάτων. Τὸ πρῶτο στάσιμον ἦτον ἡ ζωή, μὲ τὶς ποικιλίες τῶν ὑπάρξεών της, τοὺς ἀστερισμοὺς τῶν βλεμμάτων, μὲ τὶς παραλλαγὲς τῶν ὡραίων χρωμάτων, — ἐρεθισμοὶ τῆς ζωῆς, μουσικὴ τῆς ὑποβολῆς,—μὲ τοὺς ἐκδήλους χαρακτῆρες ποὺ ξέφευγαν ἀπὸ τὴν ἐκθήλωσι τοῦ τοίχου τους ὅπου ἦσαν γραμμένοι, καὶ μᾶς ἔλεγε τοῦτος ὑπῆρξε παμπόνηρος [illegible] δραστήριος, ἐκεῖνος μεταφυσικὸς καὶ θεοφοβούμενος, ἐκείνη γυνὴ ἁγνὴ καὶ ἀφωσιωμένη, ἐκεῖνο τὸ παιδὶ μῖγμα τῶν ἰδιοτήτων ὅλων ὅσοι τὸ περιστοιχίζουν, γενικό, καλομαθημένο, μὲ τὸ μέλλον (ποὺ ἀλλοίμονο ἔχει σβύσει ἀπὸ μακροῦ καὶ ἔγινε σκοτεινὸ παρελθὸν) ἐμπρός του μακρὺ καὶ εὐτυχισμένο. Οἱ βηματισμοί μας, χαώδεις, σκοτεινοὶ στὸ [illegible] περιβάλλον Μονῆς [illegible] κλειστῆς, ἐγκαταλελειμμένης, ἔξω τῆς ὀργανικῆς της ζωῆς, [illegible]σιακῆς, μὲ στοιχεῖα ἐπι[illegible] μούχλας καὶ ἀποσυνθέσεως, [illegible] δυναμοῦσαν μὲ τὴν πρόοδο [illegible] ζωῆς τῶν ἡγεμονικῶν ἀνθρώπων τῶν ὁποίων μᾶς ἀπεκαλύφθη μὲ τόση ζωηρὴ καὶ περίτεχνη ἔμφασι τὰ πρόσωπα, ἀνθρώπων ποὺ τοὺς εἴχαμε πλέον γνωρίσει [illegible] μας, πρόοδο, ποὺ εἶρπε [illegible] στοὺς δαιδάλους ζωῆς [illegible]μαντης, ἀγωνιώδους, μεταξὺ [illegible] ὑποτελείας, σεβασμοῦ καὶ μίσους, γιὰ νὰ φθάσῃ ὅπου καὶ ἐμεῖς μὲ τοὺς βηματισμούς μας, στὸ ὁριστικὸ τῆς [illegible] στὴν λίθινη λήθη τοῦ μνήματος αὐτοῦ, ὅπου ἀποτυπώνεται ἡ [illegible] μὲ ὑλικὸ πρᾶγμα [illegible] φθαρτὸ, μάρμαρο τοῦ [illegible] ὡραῖες λαξευτὲς διανθίσεις [illegible] ζωηρὲς καὶ πολυτάραχες [illegible] πύλες, ὅλες λήμματα τοῦ [illegible] καὶ φυτικοῦ κόσμου καὶ [illegible] ἐγκάθετες ποὺ καὶ ποῦ [illegible] μαρμάρινα γλυπτὰ [illegible] μικρὲς μορφὲς κλασσικῶν [illegible] ἡ χριστιανικῶν ἀγγέλων, [illegible] νὰ δίδουν στὸ [illegible] μνῆμα τὴν [illegible] πὼς περίπατο [illegible] καὶ ἀσφαλῆ [illegible] χωρὶς τὰ [illegible] καὶ τὶς ἀσχημίες τ[illegible] ἄλλης φθαρτῆς, ποὺ ὀφείλονται ἔξω τῶν Μονῶν καὶ τῶν τάφων τους.

Πῶς κατόρθωνε [illegible] ἀπόμερα αὐτὸς τῆς, ὁ [illegible]μένος στὰ σκαλάδια τῆς δεξιᾶς καθὼς μπαίνομε πτέρυγος τοῦ ναοῦ νὰ εἶναι τὸ κέντρο καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ὅλου ναοῦ; Νὰ φαίνεται πὼς ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸ σκοπὸ τοῦ ὅλου ἱεροῦ κτίσματος; Νὰ κρατῇ συνάμα τὴν ἡγεμονικότητα καὶ τὸ μεγαλεῖο, τόσο ποὺ νὰ νομίζῃς πὼς βρίσκεσαι σὲ παρουσία μεσαιωνικοῦ Βασιληᾶ στὸν θρόνο του; Καθὼς ὁ Ἐπιτάφιος, τριγυρισμένος μὲ τὶς πασχαλιὲς καὶ τὰ κεντητὰ βελοῦδα, τὶς βιολέττες καὶ τὰ ροδόφυλλα, ἀποτελεῖ τὴν ἡμέρα τοῦ Πάθους τὸ κέντρο τῆς κατηφοῦς καὶ πολυσύχναστης ἐκκλησίας, τὸ ἴδιο καὶ ὁ ἔρημος τάφος τῆς ἐρήμης Μονῆς ἀποτελοῦσε μὲ τὰ λίθινα κοσμήματά του καὶ τὰ λαξευτά του ἐντάφια ἄνθη τὸ κέντρο ἑνὸς ἀκατοικήτου, νεκροῦ κόσμου, ὅπου ἐν τούτοις, ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ, ἠσθάνεσο, κάποιου Κυριάρχου ἐξακολουθοῦσε νὰ ἡγεμονεύῃ. Ὥστε λοιπὸν νομίζαμε πὼς μὲ τὰ βήματά μας ἀπὸ τὸ πρῶτο ἕως τὸ δεύτερο στάσιμο, συντροφεύσαμε τοὺς παλαιοὺς αὐτοὺς ἄρχοντες, τοὺς κάπως [illegible] μας νέους μας σεπτοὺς φίλους, στὸ μῆκος τοῦ δρόμου τῆς ζωῆς τους, γιὰ νὰ τοὺς φθάσουμε μέχρι τὴ σιωπὴ τοῦ μεγαλοπρεποῦς μνημείου.

Τὰ λίθινα κοσμήματα, στριφτοὶ κορμοί, φυλλώματα, ἀνθύλλια, ἀγγελούδια καὶ ἐρωτιδεῖς, ὅλες οἱ ἀναβλαστήσεις τοῦ μαλδοβλαχικοῦ μπαρόκου καὶ τῆς ἀνατολικῆς δεσποτείας, δὲν ἦσαν τὰ μόνα [illegible] ἐπάνω στὴ [illegible] πλάκα. Ὅλα αὐτὰ ἐντούτοις τόσο ζωηρά, περιελίσσονται καὶ συστρέφονται γύρω ἀπὸ δύο οὐσιαστικώτερες παραστάσεις. Ὑποχωροῦσε ὁ ἄψυχος καὶ φυτικὸς κόσμος, μπροστὰ σὲ ἄλλα ζωηρὰ γλυπτά, κυρίαρχα τῆς ὅλης πλάκας, τοποθετημένα ἐπὶ κεφαλῆς της. Ἐραλδικὲς εἰκονίσεις, τὸ βυζαντινὸ ὄρνεο μὲ τὰ γαμψὰ νύχια γερὰ καρφωμένα σὲ κάποιο μαρμάρινο κορμὸ καὶ μὲ τὸν ζωοποιὸ Σταυρὸ κρατημένον ἀνάμεσα στὸ μυτερό του ράμφος δίπλα στὸ κερασφόρο στενόμακρο κεφάλι τοῦ βοδιοῦ τῆς Μολδαυΐας μὲ τὰ ἤρεμα καὶ πιστὰ μάτια τῆς ὀμφαλοσκοπίας βροντοφωνοῦσαν δύο διαφορετικὲς μορφὲς τοῦ ἰδίου χριστιανισμοῦ, τὴν ἔξαλλη μαχητικότητα καὶ τὴν ὀξύτατη ἀστραφτερὴ ματιὰ τοῦ γυπαετοῦ, ποὺ σφιχτοκρατᾶ στὸ δυνατὸ ράμφος τὸ Σταυρό, ὅπως τὸ θηρίο τὴν πολύτιμη τροφή καὶ ἀπειλεῖ μὲ μάτια καὶ γαντζωτὰ νύχια, ἀγριωπός, ὅποιον τοῦ στήνει ἐπιβουλὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὴν ἤρεμη φιλοσοφικὴ προσήλωσι τοῦ βοδιοῦ, ἐξίσου δυνατοῦ ἐντούτοις, μὲ τὴν ἰσχὺ τοποθετημένη στὰ κέρατα, σὰν στέμμα ἐπάνω στὴν σοφία τοῦ θρησκευτικοῦ του στοχασμοῦ. Δὲν ἦτο ἡ παράστασις αὐτὴ τίποτ' ἄλλο, παρὰ τὰ ἐμβλήματα τῶν δύο ἡγεμονιῶν. Ὁ τρόπος ὅμως τῆς γλυφῆς τους μὲ τὴν εὐρύχωρη κορώνα ὑπεράνω τῆς μαρμάρινης γιρλάνδας τοῦ πλαισίου τους, ἀποτελοῦσαν τὸ πριγκηπικὸ καρύφωμα καὶ τὴν σκέπη τοῦ ὅλου μνήματος. Τὸ κέντρον ὅμως ὁλοκλήρου τοῦ ψυχικοῦ καλλιτεχνήματος δὲν ἦτο οὔτε οἱ θαυμαστὲς γλυπτικὲς συστροφὲς καὶ καμπύλες, οὔτε τὰ ἐραλδικὰ ὄρνεα, ζῶα καὶ μεγαλεῖα. Σοφά, πρίγκηπες ποὺ τὴν παιδεία θεωροῦσαν στόλισμα τῶν στολισμάτων, ἐπιφύλαξαν τὴν πρωτεύουσα θέσι στὸ Λόγο, στὸν κλασικοφανῆ βυζαντινίζοντα λόγο, ὅπως κλασικοφανὴς καὶ βυζαντινίζουσα ἦτον ὅλων τῶν Φαναριωτῶν ἡ ὕπαρξη. Ἐρασταὶ τῶν Ἀναγεννήσεων, συγκερασταὶ τῆς ἀνατολικῆς Θεολογίας μὲ τὴν κλασικὴ λογική, ἁρμονία καὶ ἔμφασι, προκειμένου γιὰ τὴν πλάκα τῆς ἀθανασίας των, ἐπρόσδιδαν τὴν κυριαρχοῦσα σημασία στὴν ἔμφασι αὐτῶν τῶν ἀρετῶν των, τῶν δειγμάτων τῆς εὐγενείας των, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀλλοφώνων ἡμιβαρβάρων ἔβγαζαν τὴν ἑλληνιστικὴ κραυγή τους ἐπὶ τοῦ λίθου λαξευτή, ὅσο καὶ ἂν περιτριγυρίζετο ἀπὸ τ' ἀλλότεχνα κοσμήματα τῆς ἐποχῆς καὶ τὰ ἐμβλήματα τοῦ τόπου τῆς σατραπείας τους.

Στὸ κέντρον λοιπὸν τῆς ἐπιτυμβίας πλάκας τῆς ὁποίας εἴδαμε μέχρι τώρα τὰ κοσμήματα καὶ τὰ πλαίσια, ὑπῆρχε ἄλλη μικρότερη πλάκα ἀκόσμητη πλέον αὐτὴ καὶ λιτή, ὅπου κυριαρχοῦσε ὄχι ἡ σκληρὴ ὕλη, ὄχι τὰ ἐντυπωσιακὰ γλυπτά, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, ἡ λόγος γραφή, ἡ λιτότητα καὶ ἡ τραγικότητα τοῦ στιχηροῦ, ποὺ ἀποτελοῦσε τὸ συμπλήρωμα τῆς ψυχικῆς μας ἀνόδου, τὴν ἐπαφὴ τὴν πλήρη μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἡγεμόνα, τὴν «[illegible]». Αὐτὴν θὰ μεταδώσω στὸ προσεχές, ἀφοῦ εἶναι ἐντελῶς προετοιμασμένος πρὸς τοῦτο ὁ ἀναγνώστης.

Τ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΝΗΣ

Διόρθωσις. [illegible]

Τ. Κ. Π.

[illegible] ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙ[illegible] ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ [illegible]ΝΤΙΛΗΨΕΩΣ

◆

(Τὸ σέλ[illegible])

Κύριε Διευθ[illegible]

[illegible] 16.9.39 [illegible]

Μετὰ τιμῆς
Ὁ [illegible]
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

◆

ΚΑΘΗΜ[illegible]ΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

— Ὁ [illegible]

— Μά… [illegible]ουργίες!

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΤΟΥ ΦΟΡΤΟΥΝΙΟ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Ἐπὶ τέλους! Ἀπὸ σήμερα ἡ διοίκησις τῆς Πρωτευούσης ἀναλαμβάνει νὰ μᾶς μάθῃ νὰ περπατοῦμε. Καὶ λέω «ἐπὶ τέλους» γιατὶ ἀλλοῦ αὐτὰ τὰ μαθήματα ἐδόθησαν στοὺς πεζοὺς ἀπὸ τὰ εἴκοσι ἕως τὰ εἰκοσιτέσσερα, ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια ἀλλὰ καὶ γιατὶ στὴν Ἑλλάδα, ὅπως σ' ὅλες τὶς χῶρες ποὺ εἶναι ἀνοργάνωτο τὸ περπάτημα, ἡ κυκλοφορία ἔχει ἀνοίξῃ σωστὸ μέτωπο: Ἔχουμε χιλίους τραγικοὺς θανάτους, τραυματισμοὺς καὶ ἀναπηρίες τὸ χρόνο ἀπὸ τὴ ρόδα. Εἶναι ἀληθινὸς πόλεμος ἢ δὲν εἶναι; Καὶ ποιὲς χρηματικὲς ἀποζημιώσεις μποροῦν ν' ἀναπληρώσουν αὐτὲς τὶς χαμένες ζωὲς ἢ νὰ ἐπανορθώσουν τὶς σακατεμένες; Ἡ ἄποψις ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ μόνη: Ἀνοργάνωτη κυκλοφορία θὰ πῇ ἐπιβράδυνσι, ἐπεισόδια καὶ ἀπώλειαν ἑνὸς ἄλλου κεφαλαίου: Χρόνου. Καὶ τέλος θὰ πῇ βαρβαρότης.

Ὁ πανεύφημος Ἕλλην ἀσφαλῶς θὰ γελάσῃ:

— Ὁ Ὕψιστος, θὰ σᾶς πῇ, μᾶς ἔδωσε καὶ πόδια καὶ κεφάλι γιὰ νὰ ρυθμίζουμε τὸ βῆμα μας. Τί θὰ πῇ νὰ μᾶς μάθῃ τώρα ἡ διοίκησι νὰ περπατᾶμε; Θὰ μᾶς γυρίσῃ στὴ νηπιακὴ κατάστασι ποὺ κάναμε «στράτα - στράτα»;

Καὶ ὅμως! Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι γύρισαν, πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, λαοὶ ἀπείρως πιὸ προωδευμένοι ἀπὸ μᾶς, ὅπως οἱ Γάλλοι κι' οἱ Γερμανοί. Γιατὶ τὸ βῆμα σὲ πολυάνθρωπη πόλι δὲν εἶναι πιὰ τὸ φυσικὸ κι' ἀμελημένο περπάτημα στὴν ὕπαιθρο: Εἶναι ἐργασία, προσοχή, προσήλωσι σ' ἕνα γενικὸ ρυθμὸ ποὺ κανονίζει τὴν κίνησι στὴν πόλι. Ὅταν σὲ μιὰ σύγχρονη κοσμόπολι ὁ πολίτης βγαίνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του γιὰ νὰ κυκλοφορήσῃ γίνεται ἀμέσως μιὰ βιδίτσα, ἕνα μικρὸ ἐλατήριο σ' ἕνα τεράστιο ρολόϊ. Κυκλοφορία ἀκίνδυνη, εὐπρεπής, γοργὴ καὶ πολιτισμένη σὲ μιὰ σύγχρονη πρωτεύουσα δὲ μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ παρὰ μονάχα ὅταν ὁ κάθε κάτοικός της ποὺ κυκλοφορεῖ ἀποκτήσῃ τὴ συνείδησι ὅτι εἶναι βιδίτσα. Κι' αὐτὴ δὲν ἀποκτᾶται χωρὶς διδασκαλία: «Ἐπὶ δίμηνον ἢ τρίμηνον—λέει ὁ ὑπουργὸς διοικητὴς πρωτευούσης σὲ μιά του ἐπιστολή, μὲ τὴν ὁποίαν ζητεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Τύπου στὴν προσπάθεια ποὺ ἀναλαμβάνει—θὰ χρησιμοποιηθοῦν ὅλα τὰ μέσα πρὸς διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ... Σκοπὸς εἶναι νὰ κατορθωθῇ ὅπως τὸ κοινὸν ἀντιληφθῇ, ὅτι ἡ προσπάθεια νὰ δημιουργήσωμεν μίαν εὔρυθμον κυκλοφορίαν πεζῶν καὶ ὀχημάτων εἰς τὴν πόλιν, εἶναι πρὸς τὸ καλὸν τῆς ζωῆς των καὶ τῶν συνθηκῶν, αἵτινες πρέπει νὰ διέπουν μίαν πόλιν προηγμένην. Εἶναι γεγονὸς ὅτι οὔτε μετὰ ἕνα, οὔτε μετὰ δύο καὶ τρεῖς μῆνας εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ γενικὴ συνείδησις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ νὰ λειτουργήσῃ ὁ νόμος, ὁ ἐπιβάλλων κυρώσεις εἰς τοὺς παραβάτας καὶ ὅτι μοιραίως ὁ ἀγὼν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρόν, ἀφοῦ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς προηγμένας πόλεις».

Μάλιστα! Αὐτὸ συμβαίνει σήμερα σὲ πόλεις ὅπως τὸ Παρίσι, τὸ Λονδῖνο, τὸ Βερολῖνο, τὴ Νέα Ὑόρκη καὶ τὴν Οὐάσιγκτων, ὅπου ἀκόμη ἐξακολουθεῖ ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν ἀποκατάστασι ἁρμονίας στὴν κυκλοφορία πεζῶν καὶ αὐτοκινήτων καὶ ὅπου τὰ πρόστιμα ἐναντίον τῶν τελευταίων εἶναι στὴν ἡμερησία διάταξι. Ἀκόμα καὶ στὴ μικρὴ σχετικῶς Κρακοβία ἡ πιὸ ἐλαφρὰ παράβασι τοῦ πεζοῦ, νὰ διαβῇ ἔξω ἀπὸ τὸν προδιαγεγραμμένο στίβο, τὴν ὥρα ποὺ διαβαίνει ἀπὸ τὸ ἕνα πεζοδρόμιο στὸ ἄλλο, στοιχίζει ἕνα «ζλότι»—πρόστιμο ποὺ εἰσπράττεται ἀμέσως καὶ ἀναλογεῖ μὲ δικές μας εἴκοσι δραχμές.

Φαντασθῆτε τί πρέπει νὰ γίνῃ ἐδῶ, ποὺ οἱ πολῖται βγαίνουν ἀφηρημένοι, κυκλοφοροῦν [illegible] μονολογοῦντες, συζητοῦν στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ πολλὲς φορὲς λέγουν σχεδὸν [illegible] τοῦ αὐτοκινήτου σὰν νὰ λένε [illegible]!

— Ἂν μπορῇς γλύτωσέ με!

Καὶ ὅμως στὸν τροχαῖο [illegible] τοὺς ὁδηγούς. Ὁ πεζὸς εἶναι τὸ χαϊδεμένο παιδὶ τοῦ νόμου. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι καιρὸς νὰ λήξῃ ἡ βασιλεία του. [illegible] τοῦ δρόμου νὰ γίνῃ κι' αὐτὸς βιδίτσα.

ΦΟΡΤΟΥΝΙΟ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ

ΑΡΙΕΛ...

9ον

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΕΛΛΕΫ

VII

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΗΛΕΩΝ

Ὁ Σέλλεϋ ἔμεινε ἐντελῶς μόνος εἰς τὸ Λονδῖνον, δίχως κανένα φίλον, δίχως ἐργασία, δίχως χρήματα καὶ ἡ κατάστασις αὐτὴ τὸν ἔφερε σὲ ἀπελπισία. Ἐπερνοῦσε τὶς ἡμέρες του κλεισμένος μέσα τοῦ δωματίου του, γράφοντας μελαγχολικὰ ποιήματα ἢ γράμματα πρὸς τὸν Χόγκ. Τὰ βράδυα, ἐπειδὴ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ, ἀπεσύρετο ἀπὸ τὶς ὀκτώ. Ὁ ὕπνος μόνον τὸν ἠμπόδιζε νὰ συλλογίζεται τὰ ἀτυχήματά του. Ὅταν παρεδίδετο εἰς ὀνειροπολήσεις, ἡ εἰκόνα τῆς ὡραίας καὶ ἀστάτης ἐξαδέλφης του ξαναγύριζε εἰς τὴν σκέψιν του καὶ τὸν ἐβασάνιζε. Προσπαθοῦσε νὰ βρῇ κάποιο τρόπο γιὰ νὰ ξεχάσῃ τὸν πόνο του.

«Ἀγαποῦσα μία νέα, ἔλεγε μόνος του. Ἡ ψυχὴ ὅμως τῆς νέας αὐτῆς δὲν εἶναι πλέον ἐκείνη ποὺ ἦτο ἄλλοτε. Κατὰ συνέπειαν, ἡ νέα αὐτὴ δὲν ὑπάρχει τώρα, ἀφοῦ ἀγαποῦσα τὴν ψυχή της καὶ ὄχι τὸ σῶμα της». Ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς τοῦ ἐφαίνετο τόσον καλός· ποὺ ἀποροῦσε διότι δὲν κατώρθωνε νὰ παρηγορηθῇ.

Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἄρχισε νὰ γίνεται σοβαρό. Ὁ κύριος Τιμόθεος δὲν ἔδινε πλέον κανένα σημεῖον ζωῆς. Κάποτε ὁ Σέλλεϋ συνήντησε κατὰ τύχην τὸν πατέρα του εἰς ἕνα δρόμον τοῦ Λονδίνου. Τὸν ἐχαιρέτησε μὲ εὐγένεια καὶ τὸν ἐρώτησε γιὰ τὴν ὑγεία του. Ὁ κύριος Τιμόθεος περιωρίσθη νὰ τοῦ ρίξῃ ἕνα αὐστηρὸ βλέμμα καὶ ἀπεμακρύνθη δίχως νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ.

Εὐτυχῶς ἡ ἀδελφές του δὲν τὸν ἐξεχνοῦσαν καὶ τοῦ ἔστελναν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα μόλις ἐπαρκοῦσαν γιὰ νὰ μὴ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ἡ Ἐλιζάβετ ἔμενεν εἰς τὸ Φηλδ Πλαίης καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸν Σέλλεϋ. Ἡ δύο ὅμως μικρότερες ἀδελφές του ἐσπούδαζαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Θηλέων τὴν ὁποίαν διηύθυνε ἡ κυρία Φένιγκ εἰς τὸ Κλάπχαμ. Ἔτσι οἱ μαθήτριες τῆς κυρίας Φένιγκ δὲν ἄργησαν νὰ γνωρίσουν τὰ ὡραῖα μάτια, τὰ ἀνοικτὰ πουκάμισα καὶ τὰ ἄφθονα μαλλιὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἕλλεν Σέλλεϋ.

Ὁ Σέλλεϋ ἔφθανε εἰς τὸ σχολεῖον μὲ τὶς τσέπες γεμάτες μπισκότα καὶ σταφίδες καὶ ἄρχιζε νὰ ἀναπτύσσῃ τὰ πλέον σοβαρὰ θέματα σὲ ἕνα κύκλον κοριτσιῶν ποὺ τὸν ἄκουαν μὲ θαυμασμόν. Ἡ ἐπιθυμία του ἦτο νὰ φωτίσῃ τὶς ὡραιότερες μαθήτριες. Τὸν στενοχωροῦσε ἡ ἰδέα ὅτι τόσον ὡραῖα κορίτσια ἠμποροῦσαν, ἐὰν δὲν τοὺς ἔλεγε κάποιος τὴν ἀλήθεια, νὰ γίνουν θύματα τῶν προλήψεων.

Πρὸ πάντων ἐθαύμαζε τὰ ξανθὰ μαλλιὰ καὶ τὸ ροδοκόκκινο πρόσωπο τῆς χαριτωμένης Χάρριετ Οὐέστμπρουκ ἡ ὁποία ἦτο ἡ καλλίτερη φίλη τῆς ἀδελφῆς του. Ἡ Χάρριετ ἦτον ἕνα κορίτσι δεκαέξη ἐτῶν, μικροκαμωμένο, ἀλλὰ πολὺ ὄμορφο, γελαστὸ καὶ ἀφελέστατο. Ὅταν, κατὰ διαταγὴν τοῦ κ. Τιμοθέου, ἡ κυρία Φένιγκ ἀπηγόρευσε εἰς τὸν Σέλλεϋ νὰ ἐπισκέπτεται τόσο συχνὰ τὸ σχολεῖο της, ἡ Χάρριετ προσέφερε πολύτιμες ὑπηρεσίες εἰς τὸν Σέλλεϋ. Ἡ ἀδελφές του ἦσαν οἰκότροφοι, ἡ Χάρριετ ὅμως, τῆς ὁποίας οἱ γονεῖς ἔμεναν εἰς τὸ Λονδῖνον, ἔβγαινε πρωῒ καὶ βράδυ γιὰ νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι εἰς τὸ σχολεῖον. Αὐτὴ λοιπὸν ἀνέλαβε νὰ παραδίδῃ εἰς τὸν Σέλλεϋ τὰ χρήματα καὶ τὰ γλυκίσματα ποὺ τοῦ ἔστελναν ἡ ἀδελφές του, καί, φυσικά, ὁ ἐρημίτης τῆς ὁδοῦ Πολωνίας δὲν ἄργησε νὰ συνδεθῇ μαζί της μὲ εἰλικρινῆ φιλίαν.

Ὁ πατέρας τῆς Χάρριετ Οὐέστμπρουκ ἦτο πρώην καφεπώλης ποὺ ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὴν κόρη του ἀριστοκρατικὴν μόρφωσιν. Ἡ μητέρα της εἶχε πεθάνει καὶ τὴν φροντίδα τῆς ἀνατροφῆς της εἶχεν ἀναλάβει ἡ κατὰ πολὺ μεγαλύτερη ἀδελφή της Ἐλίζα. Εἶναι εὔκολο νὰ φαντασθῇ κανεὶς μέχρι ποίου σημείου ἡ οἰκογένεια Οὐέστμπρουκ ἐνδιεφέρθη γιὰ τὸν υἱὸν αὐτὸν ἑνὸς βαρωνέττου, κληρονόμον κολοσσιαίας περιουσίας, ὡραῖον σὰν ἄγγελον, ποὺ ἔζουσε μέσα σὲ ἕνα πτωχικὸ δωμάτιο, μὲ ξερὸ ψωμὶ καὶ σταφίδες καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἡ μικρότερη ἀπὸ τὶς δύο Οὐέστμπρουκ μετέφερε τὰ βοηθήματα ποὺ τοῦ ἔστελναν ἡ ἀδελφές του γιὰ νὰ μὴ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ἡ Ἐλίζα ἐπέμενε νὰ γνωρίσῃ τὸν Σέλλεϋ καὶ ἡ Χάρριετ τὸν ὡδήγησε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ σπίτι τους. Ἡ μεγαλύτερη κόρη τοῦ καφεπώλου ἔκαμε ἀποκρουστικὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Σέλλεϋ. Ἡ Ἐλίζα ἦτο μία ὥριμη νέα ἀδύνατη, χλωμή, μὲ δύο μάτια χωρὶς ἔκφρασι, ἀλλὰ μὲ ἄφθονα μαῦρα μαλλιά, γιὰ τὰ ὁποῖα ἐνοιώθει ὑπερηφάνεια. Μὲ τοὺς προσποιητοὺς τρόπους της ἦτο τὸ ἀντίθετο τῆς Χάρριετ ἡ ὁποία μὲ τὸ γέλοιο της ἐφαίδρυνε τὴν μεγάλη της ἀφέλεια. Ἀλλὰ ὁ Σέλλεϋ ἐξέχασε γρήγορα τὴν ἀσχήμια τῆς Ἐλίζας ὅταν εἶδε ὅτι ἡ νέα αὐτὴ τοῦ ἔδειχνε εἰλικρινῆ φιλία. Ὄχι μόνον ἡ μεγαλύτερη ἀδελφὴ δὲν ἀντέδρασε, ὅπως θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ, εἰς τὰς ἐπισκέψεις ποὺ ἔκαμνε ὁ Σέλλεϋ εἰς τὴν Χάρριετ, ἀλλὰ καὶ πολλὲς φορὲς ἐκάλεσε σὲ γεῦμα τὸν Σέλλεϋ ὅταν ἀπουσίαζε ὁ κύριος Οὐέστμπρουκ. Ἐκέρδισε τὴν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνη τοῦ νεαροῦ φιλοσόφου ὅταν τοῦ εἶπε ὅτι ἐπιθυμοῦσε νὰ τῆς μεταδώσῃ τὶς ἰδέες του καὶ ἄρχισε, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του, νὰ διαβάζῃ τὸ «Φιλοσοφικὸν Λεξικόν».

Οἱ περίπατοι τῆς Χάρριετ μὲ τὸν Σέλλεϋ δὲν ἄργησαν νὰ γίνουν γνωστοὶ καὶ νὰ προκαλοῦν δυσάρεστα σχόλια εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Θηλέων. Μία διδασκάλισσα συνεβούλευσε τὴν Χάρριετ νὰ εἶναι πολὺ προσεκτική. «Αὐτὸς ὁ νεαρὸς κύριος Σέλλεϋ, τῆς εἶπε, ἔχει πολὺ ἐλευθέρας ἰδέας. Εἶναι πιθανὸν καὶ αἱ περὶ ἠθικῆς θεωρίαι του νὰ μὴν ἀξίζουν περισσότερον ἀπὸ τὰς ἰδέας του». Μίαν ἡμέραν, ἡ διευθύντρια ἀνεκάλυψεν εἰς τὰ χέρια τῆς Χάρριετ ἕνα γράμμα ποὺ τῆς εἶχε στείλει ὁ Σέλλεϋ καὶ τὸ ὁποῖον ἦτο γεμᾶτο ἀπὸ ἐπαναστατικὰ κηρύγματα. Ἡ κυρία Φένιγκ ἠπείλησε τὴν μαθήτριάν της ὅτι θὰ τὴν ἐδίωχνε ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἐὰν ἐξακολουθοῦσε τὴν ἀλληλογραφία της μὲ τὸν ἄθεον. Ὅλες οἱ θυγατέρες τῶν [illegible] ἐγύριζαν τὴν πλάτη εἰς τὴν κόρην τοῦ καφεπώλου καὶ ἡ παραμονὴ τῆς Χάρριετ εἰς τὸ σχολεῖον ἄρχισε νὰ γίνεται πολὺ δυσάρεστη.

Ἕνα βράδυ, καθὼς ὁ Σέλλεϋ, ὁλομόναχος, ἐδιάβαζε καθισμένος κοντὰ εἰς τὸ τζάκι, ἡ Ἐλίζα τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ἡ Χάρριετ ἦτο ἀδιάθετη καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ πάῃ νὰ κρατήσῃ συντροφιὰ τῆς μικρῆς του φίλης. Ὁ Σέλλεϋ βρῆκε τὴν Χάρριετ ξαπλωμένη, πολὺ χλωμή, ἀλλὰ ὡραιότερη

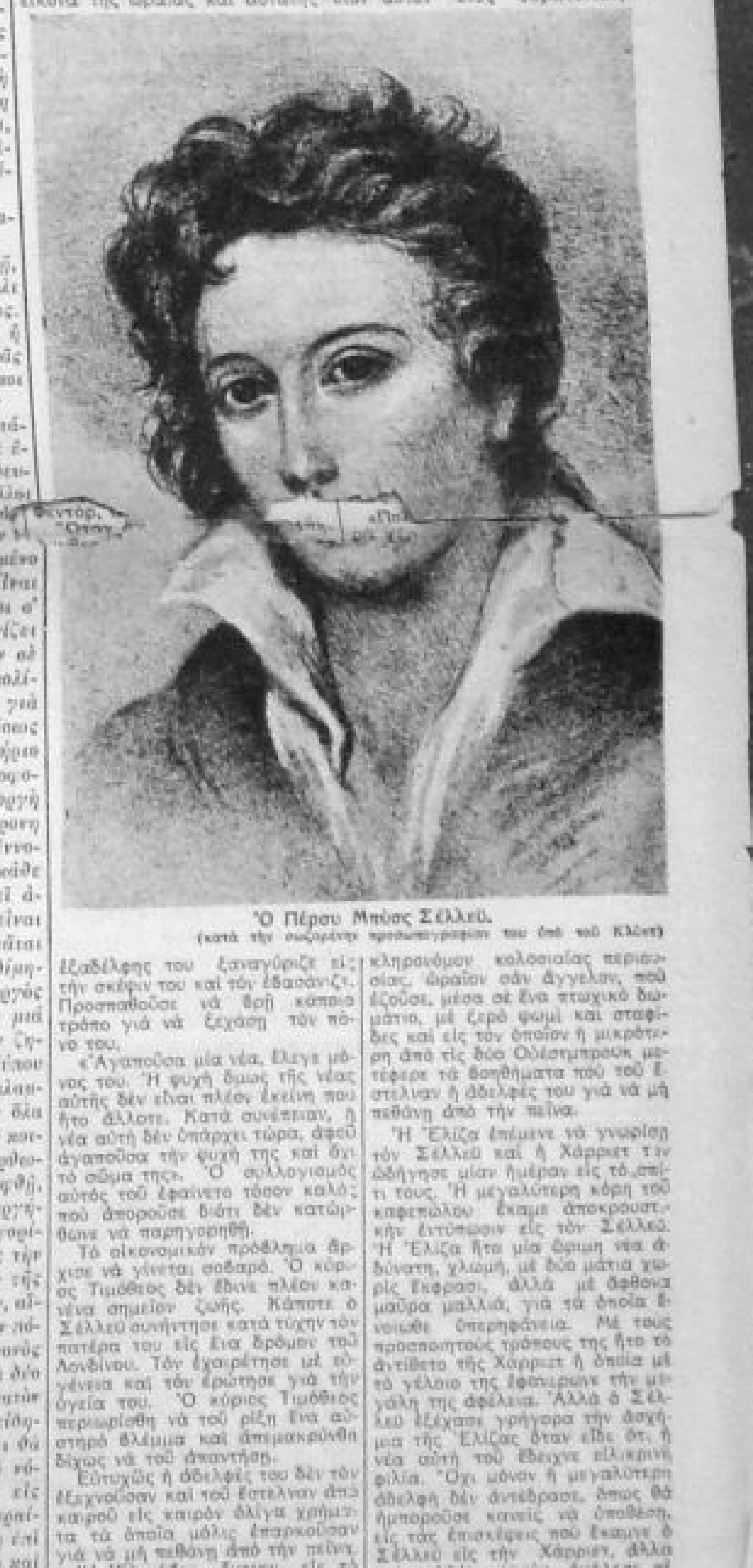

Ὁ Πέρσυ Μπὺς Σέλλεϋ.
(κατὰ τὴν σωζομένην προσωπογραφίαν του ὑπὸ τοῦ Κλὶντ)